

Anti-korruptionspolitik

Dansk Handicap Forbund - Ulandssekretariatet

Maj 2013

Indledning og formål

Dansk Handicap Forbund (DHF) arbejder i Asien, Afrika og Latinamerika i lande, som alle har store problemer med korruption, både på regeringsniveau og internt i civilsamfundsorganisationer. Dansk Handicap Forbund har som erklæret mål at støtte svage organisationer af mennesker med handicap (MmH), som meget få andre donorer eller internationale organisationer ønsker, eller kan, støtte. I den type organisationer er der sjældent en velfungerende administration med komplette regnskabssystemer og andre metoder og redskaber til at forebygge korruption.

Det betyder, at man i DHF's projekter kan være særligt udsatte for korruption.

Det er DHF's holdning, at gennemsigtighed og fravær af korruption er en forudsætning for:

- at kunne gennemføre den organisationsudvikling, der er formålet med DHF's ulandsarbejde.
- at kunne tiltrække og fastholde medlemmer, der ønsker at bidrage til organisationen med frivilligt arbejde eller kontingent.
- at kunne tiltrække og fastholde lokale og nationale ledere, der ønsker at arbejde for organisationens og medlemmernes interesser, fremfor deres egne.
- at kunne tiltrække og fastholde internationale donorer samt nationale støtter og samarbejdspartnere.

DHF har fra begyndelsen af sit ulandsarbejde arbejdet aktivt og vedholdende med at bekæmpe korruption, dog uden at dette arbejde har været beskrevet.

Denne anti-korruptionspolitik beskriver, hvad DHF definerer som korruption, hvordan DHF forebygger korruption, og hvad der skal gøres ved mistanke eller bevis for korruption.

DHF's anti-korruptionspolitik gælder for: fastansatte, korttidsansatte og konsulenter af DHF's ulandssekretariat i Danmark og på DHF's kontorer i samarbejdslandene.

DHF's anti-korruptionspolitik omfatter:

1. hvordan DHF's frivillige og ansatte handler i Danmark og i samarbejdslande
2. hvordan DHF forebygger korruption hos samarbejdspartnere og handler ved mistanke eller bevis for korruption.
3. forholdet mellem DHF, eller DHF's samarbejdspartnere, og lokale myndigheder.

Definitioner

Både den danske straffelov og internationale konventioner definerer korruption som "misbrug af betroet magt for egen vindings skyld". Denne definition benyttes i dette papir og dækker såvel *modtagelse* som *afgivelse* af bestikkelse og andre former for aktiv eller passiv korrupt adfærd.

Korruption dækker således bestikkelse, bedrageri, underslæb, afpresning, nepotisme eller anden misbrug af betroet magt for egen vindings skyld.

Korruption er ofte, men ikke altid, en illegal og dermed strafbar handling.

Bestikkelse er at tilbyde, give (aktiv bestikkelse), modtage, opfordre eller acceptere (passiv bestikkelse) noget af værdi med det formål at påvirke en person med betroet magts handlinger i udførelsen af hans eller hendes opgaver.

Afpresning forekommer, når en person ulovligt forlanger eller modtager penge, ejendom eller ydelser gennem brug af intimidering. Afpresning kan omfatte trusler om fysisk eller materiel skade, trusler om at beskyldte en person for en forbrydelse/ulovlighed, eller trusler om at afsløre pinagtige informationer.

Bedrageri er brug af vildledning med henblik på at opnå en fordel (finansiel eller anden fordel), at undgå en forpligtelse eller at være skyld i en andens tab. Dette involverer at være forsætlig uærlig, vildledende, svigefuld, at svindle eller agere under falske påskud.

Underslæb er den uretmæssige tilegnelse eller misbrug af ejendom eller midler, som lovligt er blevet betroet til en person med betroet magt i kraft af hendes eller hans position.

Nepotisme er favorisering af familie eller venner uden at skele til deres kompetencer.

Misbrug af betroede aktiver såsom at benytte biler, telefoner m.m., til andre og normalt personlige formål end de er beregnet på.

Definitioner af mistanke, begrundet mistanke og bevis på korruption.

Mistanke om korruption kan være baseret på:

- mangel på fyldestgørende regnskabsaflæggelse i forhold til tid og form
- klager fra medlemmer, lokale ledere mv. om at de ikke har modtaget rapporterede ydelser
- uoverensstemmelse mellem oplysninger fra rapporter og vidnesbyrd fra medlemmer, ledere mv. i forhold til afholdelse af aktiviteter mv.
- bilag med meget højere omkostningsniveau end normalt for samme produkt / ydelse

Begrundet mistanke om korruption kan være baseret på:

- mangel på dokumentation for påståede udgifter
- overstregning, forskellig skrift på bilag
- forskel på underskrift fra samme person
- manglende underskrifter på lister til udbetaling af diæter m.m.
- stærke indicier på at underskrifter eller dokumenter er blevet forfalskede
- vidneudsagn fra kilder tæt på "sagen"

Bevis for korruption

Klar dokumentation for underslæb eller bedrageri, samstemmende vidneudsagn, tilståelse fra udøver, som er klar til at blive præsenteret for politiet og retsvæsenet.

Forebyggelse

DHF's ansatte

DHF's ansatte modtager ikke gaver fra partnere i form af materiel karakter eller ydelser, som f.eks. restaurationsbesøg m.m. Undtaget fra dette kan være forfriskninger eller anerkendelser udarbejdet af organisationen, f.eks. udtrykt på papir eller plade og materialer udarbejdet af organisationen. Ved besøg i private hjem af medlemmer i partnerorganisationer søges gaver og mad undgået, men beror dog på et skøn om, hvorvidt et afslag vil opfattes negativt i den givne kontekst og kultur.

DHF's ansatte forsøger ikke at komme i en interessekonflikt mellem en partnerorganisation og DHF. En interessekonflikt kan f.eks. opstå ved, at den ansatte – eller dennes nære familiemedlem eller ven – er medlem af partnerorganisationen eller ansat på en eller anden form af partnerorganisationen. Såfremt en af DHF's medarbejdere står overfor en interessekonflikt, eller vedkommende er i tvivl om der er en interessekonflikt, skal medarbejderen straks informere sin overordnede.

DHF, eller DHF's ansatte, betaler ikke bestikkelse af nogen form til offentlige myndigheder i forbindelse med udførelsen af DHF's arbejde. DHF's ansatte i Danmark betaler ikke bestikkelse af nogen form til offentlige myndigheder under projektbesøg m.m. Der kan ikke med midler fra DHF's projekter betales bestikkelse af nogen form f.eks. til offentlige myndigheder.

Alle personer, medlemmer eller ansatte af partnerorganisationer eller andre personer med relation til DHF's udviklingsarbejde, der henvender sig til DHF med en mistanke, begrundet mistanke eller bevis for korrupsion, vil blive taget seriøst og garanteret fortrolighed, såfremt andet ikke aftales. Såfremt mistanken ikke viser sig at kunne bevises eller ikke være korrekt, vil der ikke blive taget noget skridt imod informanten. Der indskrives i enhver samarbejdsaftale, at ansatte og medlemmer af bestyrelsen har pligt til at oplyse DHF, hvis de har kendskab til at ansatte eller medlemmer i samarbejdsorganisationen har begået korrupsion.

Såfremt en person ansat i DHF har kendskab til, at en anden ansat i DHF har begået korrupsion, er det vedkommendes pligt at informere den overordnede til den person, der har begået korrupsionen. Informanten vil ligeledes i dette tilfælde blive garanteret fortrolighed, såfremt andet ikke aftales.

Forhold i samarbejdspartnerne

Såfremt en partner ved samarbejdets begyndelse ikke har et gennemsigtig regnskabssystem, har det første prioritet at opnå det. Målet er, at partneren har et regnskabssystem, der dækker hele organisationens drift og revideres af en statsautoriseret revisor. Såfremt en partnerorganisation ikke får udarbejdet en revision af hele organisationens drift, skal DHF få indført i samarbejdsaftalen, at DHF har ret til at få udført en revision af hele organisationens drift på DHF's regning, såfremt DHF ønsker dette. Der bør ligeledes stå i samarbejdsaftalen, at DHF har ret til at se revisionsrapporten af hele organisationens drift.

DHF skal sikre sig, at der i forbindelse med et hvert samarbejde med en partner er udarbejdet detaljerede tariffer for diæter til transport, logi og kost.

Det bør fremgå af samarbejdsaftalen med en partner, at DHF har ret, men ikke pligt, til at være med i ansættelsesprocessen for personale ansat helt eller delvist af projektets midler. Dette kan enten ske ved fysisk at være til stede eller ved at få tilsendt kandidaters CV mv. Målet er at sikre, at ansættelser sker ud fra fagligt begrundede kriterier samt for at rådgive under processen. Sker udvælgelsen ud fra en faglig begrundelse, modsætter DHF sig ikke partnerens valg.

DHF's ansatte skal regelmæssigt gennemse partnerens regnskabssystem og bilag ved projektbesøg og foretage stikprøvekontrol af bilag, bl.a. ved at undersøge beløbets størrelse i forhold til lokalt omkostningsniveau.

DHF sørger for, at hele partnerens bestyrelse er bekendt med finansieringen fra DHF, og såfremt DHF finder det formålstjenlig, kan hele bestyrelsen blive bedt om at underskrive samarbejdsaftalen. DHF søger, så vidt muligt, at have kontaktoplysninger på hele partnerens bestyrelse, ligesom DHF søger at hele bestyrelsen har kontaktoplysninger på DHF's projektansvarlige.

Der indskrives i hver samarbejdsaftale, hvad der kan og vil ske ved begrundet mistanke om, eller bevis for, korrupsion. Det indskrives ligeledes i samarbejdsaftalen eller partnerskabsaftalen, at DHF ikke kan samarbejde med en organisation i vis bestyrelse sidder en person, der bevisligt har begået ulovlig korrupsion, ligesom en person der bevisligt har foretaget ulovlig korrupsion ikke kan være ansat i et DHF projekt.

DANIDAS korrupsionsklausul indskrives i alle samarbejdsaftaler og kontrakter af f.eks. konsulenter.

Handling ved mistanke, begrundet mistanke eller bevis for korrupsion

Ved mistanke om korrupsion tager DHF's ansatte denne mistanke alvorligt og undersøger, om der er hold i rygterne eller mistanken. Fordi DHF's partnerorganisationer ofte er svage organisationer, kan almindelig uorden og rod i regnskaber forekomme, og det er vigtigt at skelne mellem dette og underslæb. Ved uorden i regnskaber skal DHF's ansatte være særligt opmærksomme på, om der er foregået korrupsion, men generelt rådgive og støtte organisationen til at få bragt orden i regnskaberne, uden mistænksom attitude. Såfremt det er en ansat ved et DHF kontor i et samarbejdsland, som har mistanken underrettes ulandssekretariatet straks.

Ved begrundet mistanke om korrupsion fastfryser den relevante part (i lande med DHF kontor dennes leder, og i lande uden DHF ulandssekretariat) det pågældende projekt, hvilket i praksis betyder, at der ikke kan udbetales projektmidler til projektet og heller ikke bruges penge til projektaktiviteter. I lande med DHF kontor træffes beslutning om fastfrysning dog i samråd med ulandssekretariatet (ansvarlig projektansvarlig og leder af sekretariatet). Derefter bliver der sat en undersøgelse af sagen i gang, hvor der sikres bevismateriale, dette arbejde foretages normalt med hjælp af en revisor. Partneren bliver i stor udstrækning involveret i undersøgelsen, afhængig af hvem i organisationen mistanken falder på, og partnerens bestyrelse bliver bedt om at redegøre for sagen og for, hvilke initiativer bestyrelsen ønsker at foretage i sagen.

Når sagen er blevet undersøgt til bunds, og det er afgjort, om der er tale om korrupsion eller ej – og partneren skriftligt har udtrykt, hvad partneren ønsker at foretage sig i sagen – tager den relevante projektmyndighed (jvf. DHF's ulandssekretariats forretningsorden) stilling til, om projektet afsluttes, eller finansieringen kan genåbnes.

Hvis partneren har fyret, eller afsat, den eller de personer der har ansvaret for korrupsionen, kan finansieringen normalt genåbnes, det vil dog være belastende for samarbejdspartneren hvis ledende medlemmer eller ansatte har været bekendt med korrupsionen uden at oplyse om det.

Hvis der ikke er fundet klare beviser for korrupsion kan finansieringen genåbnes.
Åbning af finansieringen besluttet af ulandssekretariatet (projektansvarlig og leder).

Hvis partneren ikke ønsker at fyre eller afsætte den eller de personer, der har ansvaret for korrupsionen, og der er beviser for korrupsion, stoppes projektet og partneren vil normalt ophøre med at være DHF's partner. Er der tungtvejende begrundede mistanker om korrupsion, kan samarbejdet ligeledes ophøre. Beslutning om afbrydelse af et projekt besluttet af ulandsudvalget.

Ved begrundet mistanke om, eller bevis for, ulovlig korrupsion underrettes DHF's donor og følger dennes anvisninger.

Såfremt der opstår mistanke om korrupsion begået af en person ansat af DHF underrettes DHF's direktør straks, og som tager de nødvendige foranstaltninger og beslutninger i den konkrete sag. En person der har begået ulovlig korrupsion med projektmidler eller DHF's midler kan ikke være ansat hos DHF.

Det er den umiddelbart overordnede i DHF's struktur, der har hovedansvaret for at sikre, at der er de nødvendige foranstaltninger til at forebygge korrupsion og overvåge om der forekommer korrupsion.